

Nachtegalen en de grijze duinen

Mark Kras

Natuur beheren is geen eenvoudig werk. Dat klinkt vanuit de mond van een boswachter misschien wat raar. Of juist te voor de hand liggend. Maar ik wil het hier toch maar eens gelijk als stelling inbrengen. Het is natuurlijk wel prachtig mooi werk. Maar het is geen eenvoudig werk.

Aan de hand van een flinke opgave waar we voor staan in de duinen van Noordwijk, wil ik in dit stukje uit de doeken doen hoe we aan de slag gaan. En u zult zien: natuur beheren is geen ...

Natuurcompensatie in de Noordwijkse duinen

Dit jaar zullen in het duin flink wat struiken en bomen verdwijnen in het kader van de 'programmatische aanpak stikstof', afgekort PAS. Door de uitstoot van stikstof door landbouw, industrie en vervoer, komen er extra voedingsstoffen (stikstof) in het duin, waardoor met name struiken hard gaan groeien. Om dit effect van stikstof tegen te gaan, heeft de provincie geld beschikbaar – afkomstig van de veroorzakers van de uitstoot - om in de natuur de effecten te compenseren. De ontwikkeling van een soortenrijk duin wordt belemmerd door extra voedingsstoffen. Juist weinig voedsel in de bodem leidt tot veel soorten. Met name het kortgegrasde duin kent vele soorten en is bijzonder zeldzaam in Europa. Het Natura 2000 beheerplan noemt dit *grijs duin*. Dit soort duin heeft stuivend zand (*wit duin*) en het werk van grazende en gravende konijnen nodig om zich te ontwikkelen.

Weg met exoten, grassen en struiken

Grassen en struiken groeien goed op de door ons uitgestote stikstof. Teveel stikstof betekent teveel begroeiing en minder van dit zeldzame 'grijze duin'. Dus helpen we de natuur dit grijze duin te behouden.

Weghalen is het devies en dan beginnen we het liefst met woekerende, exotische soorten als Rimpelroos, Zwarte engbloem en prunus. Maar ook duindoorns zullen eraan

woekerende Rimpelroos

moeten geloven. Ai, en laat nu net in die duindoorns en ander struweel de grootste aantallen Nachtegalen zitten van West-Europa.

Hoe aan de slag met grijs duin en Nachtegalen?

Allereerst is er een kaart gemaakt waar we struweel weg kunnen halen om stuivende duinen te krijgen ten behoeve van grijs duin. Daarbij zijn bekende plekken waar Nachtegalen voorkomen, als de luwe zijde van de zeereep en plaatsen waar liguster en vlier staan, zoveel mogelijk gemeden. Op deze kaart zijn ook de gegevens gezet van

Nachtegaal in de Duindoorns

alle vogelsoorten en hun broedplekken. Zo blijkt dat, hoewel er na de werkzaamheden minder struiken zullen staan, dit op plekken is waar Nachtegalen toch minder van gecharmeerd zijn.

Gesprekken en details

Door zo te werk te gaan, kan ook in de wijze van werken (rijroutes) en tijdstip van verschillende werken rekening worden gehouden met aanwezige kwetsbare natuur. Op steeds verder detailniveau krijgt de planning van het werk vorm. Daarbij namen ook de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk, Stichting Duinbehoud en betrokken en bezorgde particulieren deel aan de voorbereidende gesprekken. Nu alle gesprekken en veldbezoeken achter de rug zijn, worden de benodigde vergunningen aangevraagd en de werken aanbesteed. Ook worden nog aanvullende natuurchecks gedaan voor soorten die aangewezen zijn in het Natura 2000 beheerplan en dus extra ontzien moeten worden. Daarnaast wordt aan een ieder die de duinen van Noordwijk na aan het hart ligt, dit complexe natuurwerk via diverse media uitgelegd. U ziet dat natuurbeheer geen eenvoudig werk is. Daarom zal ik in diverse media zeker nog een paar keer in detail terugkomen op wat er allemaal gaat gebeuren in de duinen van Noordwijk.

Wilt u meer lezen, zie dan mijn columns in de plaatselijke kranten of kijk op www.boswachtersblog.nl/zuid-holland/. U kunt mij ook volgen op Twitter én op Instagram via @boswachtermark

